

36.0527 כללים להחזרת הטבות כספיות בעת שחרור משרתי הקבע מצה"ל

תוקף סעיפים 1 עד 22 מה- 12 במארס 2006

הגדרות

1. בפקודה זו:
 - א. "עלות הלימודים" - הסכום שבו נשא צה"ל בגין לימודיו של חייל, המחושבים על ידי סיכום הסכומים המפורטים להלן:
 - 1) שכר הקבע ברוטו שקיבל החייל (הכולל בחובו הפרשות צה"ל עבור החייל) במהלך תקופת הלימודים בערכי שכר נוכחיים;
 - 2) עלות שכר הלימוד, לרבות מלגות ששילם צה"ל עבור הלימודים עד הפסקת השירות או עד התרת ההתחייבות.
 - ב. "מוסד להשכלה גבוהה" - מוסד המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958.
 - ג. "שירות תקין" - שירות שעבורו זכאי חייל בשירות הקבע לתשלום, לרבות תשלום לחייל השוהה בחוץ לארץ או לחייל המשתלם בארץ, למעט תקופת שירותו של חייל שהושעה מכל תפקיד בהתאם להפ"ע [3.0226](#).
 - ד. "תקופת שירות נדרשת" - תקופת שירות הקבע שעל משרת הקבע לשרת עקב קבלת ההטבה.
 - ה. "תקופת שירות בפועל" - תקופת שירות תקין ששירת חייל עקב ההטבה.
 - ו. "יתרת שירות נדרשת" - תקופת שירות נדרשת פחות תקופת שירות בפועל.
 - ז. "החלק המוחזר" - חלק מעלות ההטבה שעל החייל להחזירו לפי פקודה זו.
 - ח. "המועד הקובע" - מועד סיום תקופת ההתחייבות הפתוחה של משרת הקבע בעקבות הצטרפותו לפרויקט המגורים, כפי שקבע ר' אכ"א לגבי אותו פרויקט, בהתאם להק"א 36-05-01. למרות האמור בהק"א, אם הופסק שירותו או הותרה התחייבותו של משרת הקבע בנסיבות המנויות בסעיף 7, סעיף משנה א' להלן, לפני מועד סיום תקופת ההתחייבות, כאמור, יראו בהתחייבותו הנוספות לפי ההק"א התחייבות מצטברות להתחייבותיו האחרות לצורך חישוב המועד הקובע.
 - ט. "עלות אחזקת רכב" - העלות השנתית של אחזקת הרכב הצבאי הנחשבת, כפי שמפרסם מדי שנה היועכ"ל בספר המחירים.
 - י. "הפסקת שירות", "התרת התחייבות" - כהגדרתם בהפ"ע [3.0501](#).

כללי

2. פקודה זו קובעת את הכללים שלפיהם נדרש חייל להחזיר הטבות כלכליות שניתנו לו במהלך שירותו, כשהוא משתחרר משירות הקבע לפני תום תקופת השירות שאליה התחייב בגין ההטבות.
3. הוראות פקודה זו יחולו הן בהפסקת שירות והן בהתרת התחייבות לשירות הקבע (לרבות שירות הקבע שאינו בתנאי ההתקשרות הפתוחה).
4. פקודה זו אינה דנה בהחזר הטבות כלכליות בעקבות הפסקת שירות הקבע של חיילים, שקיבלו הטבות כלכליות לצורכי הכשרתם למקצועות מיוחדים (כגון: צוותי אוויר) או שקיבלו הטבות כלכליות בתוכניות שירות שונות שלגביהם נקבעו הסדרים מיוחדים, בהתאם לפקודות הצבא, וכן אינה דנה במשרתי קבע ששוחררו לפי נוהל לשחרור משרתי הקבע.

הטבות כספיות שבגינן יתחייב החזר

5. פקודה זו דנה בהחזרת ההטבות הכספיות המפורטות להלן:

א. הטבות המחייבות חתימה לקבע:

- (1) הלוואות ועסקאות;
- (2) מענקים לעידוד ההתנדבות לשירות הקבע;
- (3) לימודים מטעם צה"ל או תוך כדי שירות, בארץ ובחול;
- (4) השתתפות בפרויקטים של דיור של מנהלת המגורים;
- (5) השתתפות צה"ל בגין קורסים אזרחיים;
- (6) תוספות שכר, זירוגי שכר, זרגת שכר;
- (7) קבלת רכב צבאי.

ב. הטבות שוטפות שאינן מחייבות חתימה לקבע:

- (1) הלוואות;
- (2) מלגות לימודים לילדי משרתי הקבע;
- (3) קצובת נופש;
- (4) השתתפות בדמי חבר לאגודות מקצועיות;
- (5) הפקדות המערכת בקרן חיסכון לצבא הקבע;
- (6) הטבות שכר דירה או שכר חדר.

ג. כל הטבה אחרת, אשר אכ"א-רמ"ח הפרט, החליט במועד נתינתה, כי יתחייב החזר בגינה, בהתאם להוראות פקודה זו ואשר נאמר לחייל כי ההטבה שהוא מקבל נכללת במסגרת פקודה זו.

אוכלוסיות שיחויבו בהחזר הטבות כספיות

6. הוראות פקודה זו חלות הן בהפסקת השירות או בהתרת ההתחייבות שנעשתה ביוזמת החייל, והן בהפסקת השירות או בהתרת ההתחייבות שנעשתה ביוזמת המערכת, כאמור בסעיף 7 להלן.

7. חייל יחויב בהחזר כספי, כמפורט להלן:

א. החייל יחויב בהחזר של כל ההטבות הכלכליות שבגינן מתחייב החזר על-פי סעיפים 9 עד 17 לפקודה זו במקרים המפורטים להלן:

- (1) כשהפסקת השירות או התרת ההתחייבות מבוצעת ביוזמת החייל;
- (2) כשהפסקת השירות או התרת ההתחייבות מבוצעת ביוזמת המערכת, מהסיבות המפורטות להלן:

(א) החייל אינו ממלא תפקידו כראוי או אינו מסוגל להתקדם בהתאם לתוכנית הקידום (כפי שהן נקבעות מפעם לפעם) או נתוניו האישיים הקובעים לשירות הקבע (כמפורט בהפ"ע [3.0501](#)). אינם עונים לתנאי ההתאמה לשירות הקבע, כפי שייקבעו בפקודות הצבא;

(ב) חייל ששמו נכלל ברשימת המועמדים בבחירות לכנסת או ברשימת המועמדים בבחירות למועצה או לרשות מקומית;

(ג) קיים חשש של ממש כי החייל ביצע עבירה פלילית שיש עימה קלון או שהורשע בעבירה שיש עימה קלון, וכן כשהוטל עליו עונש מאסר לשאת בפועל בגין עבירה, אף אם אין עימה קלון, למעט עבירות תנועה שאין עימן קלון;

(ד) החייל התנהג באופן החורג מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות הקבע בדרגתו או במעמדו הצבאי, בין שיש בהתנהגותו משום עבירה על החוק ובין שאין בהתנהגותו עבירה על החוק.

בלמ"ס

36.0527
פקודות מטכ"ל, 6 ספט' 79

ב. חייל שהופסק שירותו או הותרה התחייבותו ביוזמת המערכת, יחויב בהחזר כספי, כמפורט בסעיף 8 להלן. הוא יחויב בהחזר אם אישר בכתב מפקד היחידה בדרגת אל"ם, לפחות, כי הפסקת שירותו או התרת התחייבותו נעשתה מאחת הסיבות המפורטות להלן:

- (1) היעדר אפשרות לשיבוץ מתאים;
 - (2) הפסקת השירות או התרת ההתחייבות בוצעו נוכח ירידה בכושרו הרפואי של החייל ובשל היעדר יכולת שיבוץ בהתאם לכישוריו;
 - (3) הפסקת השירות או התרת ההתחייבות בוצעו נוכח צמצום הכוחות הסדירים או ביטול יחידתו או תפקידו של החייל, ולאחר מיצוי כלל האפשרויות לשבץ את החייל ביחידה או בתפקיד אחר.
8. על אף האמור בסעיף 7, סעיף משנה ב לעיל, תחושב חובתו הכספית של החייל על-פי הכללים המפורטים להלן:
- א. החייל לא יחויב בהחזר כספי כלשהו בגין העניינים המפורטים להלן: לימודים, מענקים לעידוד התנדבות לשירות הקבע, תוספות שכר, זירוגי שכר, דרגת שכר והשתתפות בקרן חיסכון לצבא הקבע.
 - ב. החייל יחויב בהחזר כספי חלקי של ההטבות המפורטות להלן, כפי שיקבע אכ"א-רמ"ח הפרט, באישור משהב"ט:
 - (1) סכום הפיצויים כהגדרתו בסעיף 13 להלן;
 - (2) הטבות דיור;
 - (3) מלגות לימודים לילדי משרתי הקבע;
 - (4) קצובת נופש;
 - (5) דמי חבר לאגודות מקצועיות;
 - (6) רכב צבאי;
 - (7) קורסים אזרחיים - על אף האמור בסעיף זה, את היקף ההחזר תקבע מחלקת הסגל, באישור משהב"ט.
 - ג. החייל יחויב בהחזר כספי מלא של יתרת החוב בגין הלוואות שנטל.
 - ד. החייל יחויב בהחזר כספי של כל הטבה אחרת שלגביה קבע אכ"א-רמ"ח הפרט, בהתאם לסעיף 5, סעיף משנה ג לעיל.

כללים לחישוב ההחזר הכספי בגין ההטבות

9. לימודים

- א. לימודים מלאים מטעם צה"ל ומלגות ללומדים תוך כדי שירות
 - (1) חייל שלמד מטעם צה"ל או למד תוך כדי מילוי תפקיד בהתאם להוראות פ"מ [32.0501](#), [32.0502](#) או פ"מ [32.0509](#), ואשר לא השלים את תקופת השירות הנדרשת עקב לימודיו - יחויב בהחזר, כמפורט בפקודה זו. החלק המוחזר יחושב על-פי הנוסחה המפורטת להלן:

$$\left[\begin{array}{c} \text{יתרת שירות נדרשת} \\ \text{תקופת שירות נדרשת} \end{array} \right] \times \left[\begin{array}{c} \text{עלות} \\ \text{הלימודים} \end{array} \right]$$

בלמ"ס

2) התקופות האמורות יחושבו בחודשים שלמים. תקופה שאינה עולה כדי חודש מלא, אך היא עולה על 15 ימים - תיחשב כחודש מלא, ותקופה שאינה עולה על 15 ימים - לא תיחשב כלל.

ב. על חייל הלומד מטעם צה"ל יחולו גם ההוראות המפורטות להלן:

1) חייל שבתקופת לימודיו חלה הפסקה, מסיבה שאישר מפקד יחידת השתלמויות - תיחשב תקופת ההפסקה כתקופת לימודים לכל דבר ועניין, אלא אם יקבע המוסד להשכלה גבוהה כי עקב הפסקה זו לא יוכל החייל לסיים את הקורסים שנלקחו בסמסטר או בשנת הלימודים שבמהלכם אירעה ההפסקה. במקרה כזה תיחשב תקופת ההפסקה כשירות בפועל, ולא כתקופת לימודים;

2) חייל שבתקופת לימודיו ביצע הצבות חירום (הצ"ח) או תעסוקת קיץ, ייחשבו לו תקופות אלה כתקופות שירות בפועל, והחייל לא יידרש להחזיר את השכר שקיבל בתקופות אלה. עלות השכר בתקופה זו תקוזז מ"עלות הלימודים" בנוסחת החישוב, כמפורט בסעיף משנה א, סעיף קטן 1 לעיל;

3) חייל שמתמחה במסגרת צה"ל, תיחשב תקופת התמחותו כתקופת שירות לכל דבר ועניין. חייל שאינו מתמחה במסגרת צה"ל, תיחשב תקופת התמחותו כתקופת לימודים שבגינה יידרש החזר כספי על-פי נוסחת החישוב כמפורט בסעיף משנה א, סעיף קטן 1 לעיל.

ג. לימודים לבגרות, לקבלת תעודת גמר ולהסמכה המבוצעים במסגרת צבאית

חייל שנשלח מטעם צה"ל או במסגרת אחרת ללימודי בגרות או ללימודי תעודה, וחייל שהוסמך למקצוע אזרחי במסגרת צבאית, שלא השלים את תקופת השירות הנדרשת עקב לימודיו, והוא מחויב בהחזר על-פי הכללים הקבועים בפקודה זו - יחושב החלק המוחזר על-פי נוסחת ההחזר הקבועה לגבי לימודים מלאים מטעם צה"ל, כמפורט בסעיף 9, סעיף משנה א, סעיף קטן 1 לעיל. אולם, הוצאות שכר הלימוד לא ייכללו בהגדרת "עלות הלימודים" לעניין זה.

10. הלוואות ועסקאות

חייל שלווה כסף או שביצע עסקה אשר על-פי תנאיה עליו לפרוע אותה משכרו, יחויב בפירעונה עד למועד שחרורו, בכפוף לאמור בפ"מ [36.0528](#).

11. תוספות שכר, דירוג שכר, דרגת שכר

א. חייל ששירותו הופסק או שהתחייבותו הותרה שלא ביוזמת המערכת, ואשר קיבל תוספת שכר, דירוג שכר או דרגת שכר המחייבים יתרת שירות לשם קבלתם - יחויב להחזירם על-פי המפורט בסעיף 20 להלן.

ב. חייל ששירותו הופסק או שהתחייבותו הותרה ביוזמת המערכת, ואשר קיבל תוספת שכר, דירוג שכר או דרגת שכר המחייבים יתרת שירות לשם קבלתם - יחויב להחזירם, אם קבע כן רמ"ח הפרט באכ"א.

12. קרו חיסכון לצבא הקבע

משיכת הכספים מקרן החיסכון לצבא הקבע תיעשה בהתאם לקבוע בתקנון הקרן.

13. פרויקט דיוור של מנהלת המגורים

א. חייל שרכש יחידת דיוור במסגרת דיוור של מנהלת המגורים, ולא השלים את תקופת השירות הנדרשת עקב השתתפותו בפרויקט, למעט חייל הפורש לגמלאות - יחויב בהחזרת סכום כספי, כאמור בסעיף משנה ב להלן.

ב. הסכום הכספי המוחזר ייקבע בהתאם ליתרת השירות הנדרשת. אם יתרת השירות הנדרשת עולה על מחצית התקופה ממועד תחילת ההתחייבות בגין הפרויקט ועד למועד הקובע - יחויב החייל לפצות את צה"ל בגין השקעותיו בפרויקט בשיעור שיקבע מעת לעת אכ"א-רמ"ח הפרט, בתיאום עם היועכ"ל ועם ראש מנהלת המגורים (להלן: "שיעור הפיצוי"). אם יתרת השירות הנדרשת קטנה ממחצית התקופה האמורה או שווה לה, יחושב סכום החזר על-פי הנוסחה המפורטת להלן:

בהחזר, אילו ניתנה ביום החישוב של הסכומים החייבים בהחזר, לפי קביעת אמ"ש-מחלקת מופ"ת.

ב. גביית החזר החוב של החייל תבוצע על-פי שיעור העלות למערכת (ברוטו).

21. נוהל חישוב הסכומים החייבים בהחזר

אמ"ש-מחלקת מופ"ת-הגוף האחראי לעריכת חישוב הסכומים החייבים בהחזר בהתאם לתחשיב שיעור החוב הכספי לפי הוראות פקודה זו. החישוב יעשה על יסוד נתונים שתביא לפניו מחלקת הסגל.

עודכן סעיף 22 במרץ 2019

22. מחילת חוב

חייל שחויב בהחזר כספי, כאמור בפקודה זו, רשאי לפנות לוועדה למחילת חובות חיילים, בראשות מפקד מופת, בבקשה כי תפטור אותו מההשבה, כולה או חלקה. הבקשה תועבר באמצעות מחלקת הסגל, אשר תצרף אליה את חוות דעתה.